

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

8 Vtru[m] maior sit obligatio iurame[n]ti qua[m] voti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

mihī tantam numerate pecuniam? & aliter responderet sic iuro (abique I.) nō esset peccatum mortale, sed simplex mendacium: quia forte nihil tūc uret. Item si Dei nomen lingua illa qua fit iuratio, diuersum quoque aliud habuisset significatum. liceret illud intelligendo, dicere testis mihi est Deus quamuis alter. Deum cœli intelligeret. Aut si altero interrogante. Iuras mihi numerate pecuniam? aliter respōderet. Tibi iuro numerate: non ut esset sēsus, Numerare tibi, hoc est soluere aut tradere: sed tibi iuro apud me pecuniam recensere: quādoquidem, numerare utrunque significat. Quare tale iuramentum esset verum, iustum, & prudens atque adeo consonum documento Hieron. in canon. citato, vtilem. Quoniam tunc simulatio (quoniam absque fāctitate fieret) vtilis esset. Quam obrem sententia Isidori, quacunque arte verborum, &c. non esset eiusmodi iuramentis contraria: quoniam intelligitur, quando iuramentum est, aut falsum, aut alteri contra ius praiudiciale.

ARTICVLVS VIII.

Viram maior sit obligatio iuramenti, quam voti.

CVM tam votum, quam iuramentum inter officia sint religionis non immeritō inter se conferuntur, vt exploretur vtra sit maior obligatio, votine an iuramenti? Ad quam quæstionem D. Thom. vnicā conclusionē affirmatiua respondet votū ex ratione sua magis est obligatorium, quam iuramentum, idque duabus rationibus persuadet Prior est. Vis obligandi primum pensari debet ex obiecto, vide licet ratione illius, cui fit obligatio: votum autem promissionem dicit Deo factam, iuramentum autem nonnunquam fit homini, licet fiat per Deum: Sanctior ergo est ac subinde maior obligatio voti. Posterior verō ratio procedit ex causa & radice, vnde eiusmodi obligationis pullulant, vtraque enim ex diuina radice nascitur. Quapropter tam iuramentum, quam votum (ut supra monstratum est) ad religionem attinet: tamen si diuersimode. Nam obligatio voti ex fidelitate nascitur, quam Deo in promissis ei factis debemus, ut il-

la persoluamus: obligatio autem iuramenti oritur ex reuerentia, quam eidem debemus. Vt quod per eius nomen alicui peccemur, reddamus: infidelitas autem fidelitati contraria peior est, quam irreuerentia, nam includit illam: siquidem infidelitas species quadam irreuerentia est, non tamen vice versa includitur ab illa, Potest enim quispiam alterum per irreuerentiam dehonestare, quamuis nullam ei fidem ligat. Quo fit, ut infidelitas, ac praesertim hominis, ad Deum maxima sit irreuerentia: ergo votum ex ratione sua magis est obligatorium, quam iuramentum: quādoquidem eius violatio magis est propter infidelitatem facrilega.

Conclusio facilis est, tum ut intelligatur, tum etiam ut credatur, si modo votum significata ex superioribus supponatur. Votum enim ut lib. superiori dictum est promissio facta Deo iuramentum autem contestatio veritatis, qua fit per Deum: & nonnunquam promissio, quæ fit homini. Quare votum propinquius sublimiorique ratione habet Deum pro obiecto, quam iuramentum. Iequitur enim de iuramento per se, quod non est votum: Cum enim ait, Promitto hoc Deo, Deo te sine aliquo medio subditis deborem tumque adeo creditorem ac demeritū tui promissi. Cum autem quidpiam promittis homini per Deum, non Deo promittis, sed homini te reddis obnoxium. Neque Deum creditorem & dominum constituis tui promissi, sed te ipsum, & quasi dei iustorem. Quare non solum fractio voti, est fractio fidei Deo debita, & fractio iuramenti non nisi violatio eius reuerentia: immo verō ipsa eadem reuerentia Dei impudentius violatur in fractioe voti, quam in fractioe iuramenti. Atque cum ob rem Sancti Thom. non fuit contentus ostendere, quod infidelitas in fractioe voti ex natura fidelitatis est prior, quam irreuerentia, quæ emergit ex fractioe iuramenti, sed adiecit infidelitatem fracti voti esse irreuerentiam, eandemque maiorem illa quæ est in periuurio. Maiorem enim irreuerentiam facit famulus heri suo, cum eundem illi frangit, absque dolo eum contemnit, quæ adducendo cum in se se falli. Cuius ratio est, quod directus est regione magis facit contra rationem dominij, quod habet supra

Conclu.

SOTO
de iure
Legibus
DIII
13

supra ipsum. Accedit præterea, & alia excellentia voti, quam ar. 1. diximus iuramentum antecellere. Nam licet tam obseruatio iuramenti, quam voti, pertineat ad religionem, tamen votum suam etiam materiam facit actum religionis. Dum enim elemosynam voues, illam in Deum per religionem refert, & ideo ipsa elemosynæ erogatio est imperatus actus religionis, materia autem iuramenti minimè. Imò reuerentia iuramenti ordinatur ad confirmandam veritatem promissi. Et ideo promissum illud non refertur in Deum, sed in hominem, ob idque votum interius pertinet ad religionem, quam iuramentum, tamen si seruare quoque iuramentum sit religionis officium, quia est reuerentiam facere Deo. Sed nihilominus consilium est vt supra diximus, vouere, non autem iurare sine necessitate. Atque adeò ex hac parte peius est votum defringere, quam iuramentum. Conclusio autem hæc quantum ad naturam rei attinet, intelligenda est. Nam posset ratione grauitatis materiæ, vel aliud de eousque augeri scelus peritij, vt sceleratus esset, qui fractio voti. Equis enim ambigat enorminus esse crimen iuramentum frangere soluendi homini decem millia aureorum, quæ constante iustitia illi debebat, quam fractio illius voti, quo quis elemosinam decem nummorum Deo vouerit. Cæteris ergo partibus, intelligendum est aut paulò plus aucta iuramentum materia. Hæsitabit quis forsàn circa illud verbum D. Thom. Infidelitas irreuerentiã continet. Nam inter homines adeò videtur diuersa vitia, vt vtrumque possit sine altero existeret. Responderetur autem bifariam. Primum, quod inter herum & subditum neutiquam infidelitas absque irreuerentia esse potest, tamen si e conuerso irreuerentia interuenire valeat aliqua præter infidelitatem. Et de infidelitate hæc loquitur propriè S. Thom. Secundò autem responderetur, quod etiam infidelitas inter pares, & domini ad seruum, licet videatur irreuerentiam non includere, nihilominus infidelis omnis sceleratus quodammodo est despector alterius. Quare & dominus cum infidelis est seruo, illum contemnit & quadam tenus irreueretur. Idem que accedit inter pares, quapropter omnis infidelitas speciem quandam irreuerentiæ continet.

Argumeta D. Tho. facillima sunt. Primum est, votum est simplex promissio, iuramentum autem diuinum testimonium promissioni adhibet, est ergo præstantius. Respondetur, quod licet hæc parte videatur iuramentum excellentius, votum tamen plus ex parte obiecti excellit, quia fit Deo. Secundum, votum non nunquam Deo factum iuramento confirmatur: id autem per quod aliud confirmatur, robustius videtur, & fortius. Respondetur, & est notanda responsio, quod iuramentum non adhibetur voto, eò quod sit fortius per se vinculum, sed quia est aliud vinculum. Et ideo licet sit minus, additum tamen alteri implicatiorem facit nexum. Tertium, obligatio voti immanat ex deliberatione humana vouentis. obligatio verò iuramenti ex diuina veritate quæ assertur in testimonium, ergo est fortior. Respondetur, quod quamuis obligatio voti pendeat humana deliberatione vouentis, & ex illa sola parte non habeat tantã vim quam iuramentum, tamen quia per deliberatam voluntatem promissio fit Deo, ex parte diuine maiestatis, cui maxima debetur fides, nascitur votum maius robur, quam iuramentum ex diuina reuerentia.

1. Argu. S. Tho.

Argu. 2.

Argu. 3.

ARTICVLVS IX.

Vtrum in iuramento fieri possit dispensatio.

Decisioni de obligatione iuramenti annexa est inquisitio de eius dispensatione vtrum licet sit obligatorium, possit tamen eius obligatio per dispensationem extingui. Et responderetur vnica conclusione affirmatiua in iuramento cadit dispensatio. Probatur primo per locũ à maiori: Voti vinculum vt proximè dictum est, arctius est, quam iuramenti, super illo autem potest dispensatio fieri, ergo & super isto. Secundò autem adhibetur ratio altera explicatior: Necessitas dispensationes, vt de uoto in superiori libro dicebamus, inde emergit, quod contingit officium aliquod uniuersaliter consideratum esse licitum, vtile & honestum, secundum autem particularem euentum, vel in honestum reperti vel nociuum, atque adeo tunc neque legis

Conclu. s. modera. no.

Dubiũ.